

Sygn. akt IV KS 14/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **D. S.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2022 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu

skargi na wyrok kasatoryjny Sądu Okręgowego w C. z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt VII Ka [...], uchylający wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 14 października 2021 r., sygn. akt XVI K [...],

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

1. oddała skargę;

2. obciąża oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w C., wyrokiem z dnia 14 października 2021 r., sygn. akt XVI K [...] uniewinnił oskarżonego D. S. od zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu, polegającego na tym, że w okresie od 1 marca 2020 r. do 22 maja 2020 r. w C., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wbrew przepisom ustawy, udzielił Ł. W. znaczne ilości środków odurzających w postaci marihuany, w ilości łącznej nie mniejszej niż 823,68 grama, za łączną kwotę 19.400 zł, tj. przestępstwa z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Na skutek apelacji wniesionej na niekorzyść oskarżonego przez prokuratora, Sąd Okręgowy w C., wyrokiem z dnia 10 marca 2022 r., sygn. akt VII Ka [...],

uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Ze skargą na wyrok kasatoryjny wystąpił obrońca oskarżonego. Skarżący zarzucił:

1) naruszenie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. przez uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, pomimo że:

a) Sąd Okręgowy w C. w uzasadnieniu pisemnym wskazał, że „przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w C. powtórzy postępowanie dowodowe w zakresie przesłuchania oskarżonego i świadka Ł. W., któremu okaże wyniki oględzin telefonu, precyzując daty zakupu narkotyków i miejsca ich przekazania wraz ze sposobem rozliczeń”, przy czym w ocenie obrony, Sąd nie uzasadnił w sposób wyczerpujący przyczyn dla których uchylił zaskarżone orzeczenie do ponownego rozpoznania, jak też nie wskazał, że potrzebne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości od początku, a czynności które mają być przeprowadzone według pisemnego uzasadnienia Sądu II Instancji zostały przez Sąd Rejonowy w C. podjęte — wyczerpująco przesłuchano Ł. W., który na niemal każde pytanie odpowiadał „nie pamiętam” i Ł. W. był przesłuchiwany zarówno na okoliczności daty zakupu narkotyków, jak też miejsc ich przekazania — (zeznania — protokół rozprawy z dn. 14 października 2021 r. „Nie pamiętam jak często kontaktowałem się z S.. Tylko to jedno miejsce transakcji pamiętam, innych sobie nie przypominałem. Nie pamiętam jak często rozmawiałem z S.”), a Sąd Rejonowy w C. po bezpośrednim przeprowadzeniu dowodów wydał prawidłowe rozstrzygnięcie.

b) potrzebę przeprowadzenia przez Sąd postępowania dowodowego w całości, a co za tym idzie podstawa uchylenia orzeczenia w tej sprawie nie wystąpiła, gdy w toku postępowania przed Sądem I instancji przeprowadzono dowody wskazane przez Sąd Okręgowy w C., w tym przesłuchano świadków, w tym na okoliczności podniesione przez Sąd Okręgowy w C. oraz przeprowadzono dowody ze wskazanych dokumentów,

c) brak podstaw dla przyjęcia, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu w świetle zgromadzonego materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu.

Konkretyzując zaskarżone uchybienie obrońca, na zasadzie art. 526 § 1 k.p.k. wskazał, że polega ono na naruszeniu prawa procesowego, tj. 437 § 2 k.p.k., poprzez uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania pomimo, że nie zachodziła konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości w uchylonym zakresie, jak też brak było jakiegokolwiek innej podstawy do uchylenia wyroku.

W oparciu o powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego okazała się nieuzasadniona.

Przypomnieć należy, że zakres kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi w trybie przepisów rozdziału 55a k.p.k. został przez ustawodawcę ujęty wąsko. W rachubę nie wchodzi kontrola trafności orzeczenia pod względem merytorycznym i ocena prawidłowości wywiązania się instancji odwoławczej z powinności nakreślonych poprzez art. 433 § 2 k.p.k., czy art. 457 § 3 k.p.k. Jest to bowiem domena postępowania kasacyjnego, które jednak – ze swej istoty – dotyczy orzeczeń prawomocnych. Rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu skargowym jest natomiast wyłącznie skontrolowanie, czy w sprawie wystąpiła tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 k.p.k., albo czy sąd odwoławczy uchylił wyrok mimo braku formalnej przeszkody, określonej w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego, oraz czy jest konieczne przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.). Ponieważ postępowanie skargowe ma charakter postępowania nadzwyczajnego, zatem regulacje w tym zakresie powinny być interpretowane ściśle. W szczególności niedopuszczalna jest rozszerzająca wykładnia art. 539a § 3 k.p.k. w zw. z art. 437 k.p.k. i wykorzystanie zarzutu naruszenia tego ostatniego przepisu jako drogi do obejścia ustawowych ograniczeń skargi o charakterze przedmiotowym. Dlatego nie może zyskać aprobaty Sądu Najwyższego zarzut, który wprawdzie formalnie oparty został o naruszenie dyspozycji art. 437 § 2 k.p.k., jeżeli z uzasadnienia skargi ewidentnie wynika, że skarżący w tym zakresie upatruje naruszenia innych przepisów

regulujących postępowanie odwoławcze – w tym przypadku art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k.

Analiza pisemnych motywów wyroku Sądu Okręgowego prowadzi do wniosku, że podstawą wydania wyroku kasatoryjnego było stwierdzenie uchybień w sferze oceny materiału dowodowego przez Sąd I instancji, których skutkiem było wadliwe ustalenie podstawy faktycznej wyroku. Jakkolwiek apelujący podniósł zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, to wyrok Sądu Rejonowego zasadnie skontrolowany został przez pryzmat prawidłowości ocen przyjętych za podstawę tych ustaleń i je poprzedzających, a więc pod kątem naruszenia art. 7 k.p.k.

Wывód Sądu odwoławczego, wbrew stanowisku skarżącego, nie wskazuje na to, by podstawą uchylenia orzeczenia pierwszoinstancyjnego była przesłanka wymieniona w art. 437 § 2 *in fine* k.p.k., to jest konieczność przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Przekonuje o tym nie tylko wskazany w pkt. 5.3.1.4.1 urzędowego formularza uzasadnienia wyroku przepis art. 454 § 1 k.p.k., ale przede wszystkim argumentacja zamieszczona w pkt. 3.1., gdzie w sposób przejrzysty, uwzględniający zgromadzony materiał, wykazano mankamenty oceny dokonanej przez Sąd I instancji. Przedmiotowy wывód dostatecznie uzasadnia przekonanie Sądu odwoławczego odnośnie nietrafności uniewinnienia oskarżonego, a jego ponowne przytaczanie w tym miejscu uznać należało za niecelowe.

Uwzględniając wskazane tam powody uchylenia wyroku Sądu Rejonowego, uznać należało, że wniosek Sądu Okręgowego o zaktualizowaniu się zakazu *ne peius* został wykazany w sposób prawidłowy. Sąd nie ograniczył się przy tym wyłącznie do stwierdzenia możliwości wydania wyroku skazującego w ponownym postępowaniu, ale zajął konkretne stanowisko w przedmiocie zaistnienia podstaw do wydania wyroku skazującego, poprzedzone dokonaniem własnej, niekorzystnej dla oskarżonego oceny zgromadzonych w sprawie dowodów. Akceptacja zarzutów apelacji na niekorzyść oskarżonego w płaszczyźnie dyspozycji art. 454 § 1 k.p.k. spowodowało brak możliwości wydania orzeczenia innego, niż kasatoryjne, powiązane z poleceniem Sądowi I instancji rozpoznania sprawy ponownie. Wbrew temu, co twierdzi obrońca, istniała inna niż wynikająca z art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. przyczyna uchylenia wyroku, co więcej – została skarżącemu jasno i przekonująco wyłożona.

Nic w tym przedmiocie nie zmienia akcentowana przez obronę okoliczność polegająca na tym, że w ponownym postępowaniu Sąd odwoławczy nakazał powtórzyć postępowanie dowodowe w zakresie przesłuchania oskarżonego i świadka Ł. W., któremu okaże wyniki oględzin telefonu, precyzując daty zakupu narkotyków i miejsca ich przekazania wraz ze sposobem rozliczeń. Takie postąpienie było nie tylko dopuszczalne w świetle art. 442 § 3 k.p.k., ale ma przecież na celu konwalidację dostrzeżonych uchybień postępowania w sferze gromadzenia i oceny dowodów.

Odnosząc się natomiast do obszernie eksponowanych w skardze zarzutów pod adresem merytorycznej – ewentualnej – zasadności przypisania oskarżonemu odpowiedzialności karnej, uznać należało, że okoliczności te bezpośrednio dotyczą analizy i oceny zgromadzonego materiału dowodowego. O ile – teoretycznie – mogłyby one podlegać rozważeniu w toku postępowania kasacyjnego, i to przy spełnieniu dalszych warunków, w szczególności wynikających z art. 519 k.p.k. i art. 523 § 1 k.p.k., to nie są one domeną postępowania zainicjowanego wniesieniem skargi na wyrok kasacyjny, której podstawy – na co wcześniej już kilkakrotnie wskazywano – zostały określone wąsko, w szczególności zaś nie wymieniają, jako podstawy uchylenia wyroku przez Sąd Najwyższy w tym trybie, uchybień mogących wskazywać na naruszenie innych, niewymienionych w art. 539a § 3 k.p.k. przepisów, np. art. 433 § 2 k.p.k. Zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasacyjnego (zob. np. wyrok SN z 20.10.2020 r., I KS 9/20), a więc czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania wyroku kasacyjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (zob. np. postanowienia SN: z 30.06.2020 r., II KS 7/20; z 7.05.2020 r., I KS 8/20; z 6.06.2019 r., II KS 8/19).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednoznacznie i zasadnie wskazuje się, że sąd skargowy nie został upoważniony do kontroli przeprowadzonej w wyroku Sądu odwoławczego oceny poszczególnych dowodów w płaszczyźnie

odpowiedzialności karnej oskarżonego, zaś skarga na wyrok kasatoryjny sądu odwoławczego nie służy weryfikacji oceny dowodów dokonanej w II instancji (zob. np. postanowienia SN: z 11.06.2021 r., III KS 1/21; z 31.05.2021 r., V KS 13/21; z 10.02.2021 r., V KS 3/21; z 11.05.2020 r., IV KS 16/20). Rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych, zaś interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich kompetencji do rozpoznania sprawy, co kłóciłoby się z zasadą ich samodzielności jurysdykcyjnej (zob. np. postanowienie SN z 16.02.2021 r., IV KS 38/20).

Z tych wszystkich względów skarga, jako niezasadna, podlegała oddaleniu.

Dlatego należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

a.s.